

LLEIDA CIUTAT EDUCADORA: REFLEXIONANT EL FUTUR A TRAVÉS DEL PASSAT

Lloc de l'exposició: Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social, Universitat de Lleida, Zona Baixa

Organitzadors principals: Dr. Daniel Gutiérrez Ujaque i Dr. Guillem Roca Cabau

Visió de l'exposició:

La FEPTS (Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social) es complau de presentar una exposició per mostrar els projectes de recerca realitzats pels alumnes de segon curs de grau d'educació primària de la modalitat dual tarda. Aquesta iniciativa interdisciplinària aprofita la riquesa de la història local, utilitzant-la com a prisma per a l'ensenyament i el desenvolupament comunitari, i reforçant els llaços entre l'educació i el patrimoni cultural de Lleida.

Objectius de l'exposició

- **Valoració del patrimoni:** Apreciar el patrimoni cultural material i immaterial de Lleida i reconèixer la seva importància en la construcció de la identitat col·lectiva.
- **Anàlisi interdisciplinària:** Estudiar el patrimoni dins els seus contextos històrics, socials i culturals a partir de l'estudi de fonts primàries i secundàries i mitjançant metodologies de les ciències socials i humanes.
- **Aplicació didàctica:** Utilitzar el patrimoni històric local com a recurs educatiu per promoure l'aprenentatge significatiu, el pensament històric i crític i la participació comunitària.
- **Reflexió sobre la pràctica educativa:** Considerar el paper dels mestres com a agents de canvi, compromesos amb la preservació i innovació del patrimoni cultural.

Estructura i desenvolupament del projecte:

- **Introducció a la recerca històrica:** Sota la direcció de Dr. Guillem Roca, els estudiants van desenvolupar una immersió directa en el centre històric de Lleida, examinant llocs emblemàtics i recollint dades primàries, per cercar connexions entre present i passat. A partir de la identificació de problemàtiques actuals de la ciutat de Lleida els estudiants van dur a terme una investigació d'aquests des d'una perspectiva històrica. Aquest

estudi va conformar els fonaments d'una posterior reflexió sobre les problemàtiques de Lleida com a ciutat educadora i les seves possibles solucions.

- **Creació digital i literària:** Sota la direcció de les professores Laia Guzmán, Mònica Roldán i Laia Cutillas, aquesta etapa innovadora de l'exposició integra l'anàlisi acadèmica amb la generació de contingut digital creatiu. Durant aquesta fase, els estudiants es dediquen a transformar el patrimoni històric en recursos didàctics moderns, mitjançant la creació de mems que vinculen episodis històrics amb contextos contemporanis. Aquest procés inclou l'ús estratègic de la Paremiologia Catalana Comparada Digital (<https://pccd.dites.cat/>), que permet als estudiants explorar i aplicar frases fetes i refranys tradicionals d'una manera que interpel·li al públic juvenil. Així, la història local no només s'estudia i es comprèn sinó que es revitalitza, a partir de la creació de noves narratives per part dels estudiants, per facilitar una connexió més profunda i rellevant amb les noves generacions.
- **Transferència i instal·lació artística:** Supervisada pel Dr. Daniel Gutiérrez amb l'assessorament de la Dra. Ascensión González, artista reconeguda. Aquesta etapa final se centra en la transferència i concreció dels projectes de recerca en una instal·lació artística. Els estudiants s'han enfrontat al repte de transformar els resultats obtinguts en una obra que captivi i provoqui reflexió entre el públic. Per realitzar aquesta tasca, han indagat en les arts visuals i la pedagogia crítica. Aquesta fase no només busca impactar en la política educativa local, sinó també enfortir el diàleg sobre com el patrimoni pot servir com a potent eina de transformació social, fomentant una comprensió més profunda i activa del nostre entorn cultural i històric i generant sentiment de pertinença i arrelament.

Impacte educatiu i comunitari

Alineat amb el **Projecte Educatiu de Ciutat (PEC)** de Lleida, aquesta exposició mostra com l'educació pot funcionar com a eina de transformació social, prioritant el desenvolupament integral dels ciutadans i reafirmant el compromís de la ciutat amb l'educació inclusiva i de qualitat.

Elements claus del PEC i l'exposició

- **Inclusió i participació ciutadana:** L'exposició fomenta l'educació inclusiva, una de les pedres angulars del PEC. En implicar directament els estudiants en la recerca i

presentació del patrimoni local, el projecte reforça el concepte de ciutat educadora, que aposta per la formació i el desenvolupament de totes les persones, independentment de la seva edat. Aquesta inclusió es manifesta en la diversitat dels participants del projecte, tant en termes d'edat com d'antecedents educatius. Els projectes elaborats pels estudiants fomenten la reflexió sobre el present convidant a reflexionar sobre la seva possible solució.

- **Educació continuada i aprenentatge significatiu:** El projecte promou una metodologia d'aprenentatge que transcendeix els límits tradicionals de l'educació formal, destacant per la seva aplicació pràctica de la història local com a eina didàctica. Es planteja l'anàlisi de la història simulant la tasca de l'historiador, a partir de l'anàlisi crític de fonts i la creació de narratives que expliquin el present. Això està en plena consonància amb la visió del PEC de l'educació com a eina per a la millora contínua i l'enriquiment personal i comunitari, facilitant l'aprenentatge al llarg de la vida.
- **Desenvolupament de pensament crític i reflexiu:** Seguint els objectius del PEC de fomentar la reflexió i el pensament crític, l'exposició desafia els estudiants a analitzar i reinterpretar els espais de Lleida des de múltiples perspectives. Els estudiants aprenen la importància de la història com a eina útil per entendre el present i això els prepara per participar de manera més informada i crítica en els debats i decisions comunitàries, reforçant el seu rol com a ciutadans actius i responsables.
- **Interacció amb la comunitat:** L'exposició està dissenyada per ser una plataforma de diàleg entre els estudiants, educadors, i la comunitat més àmplia, incloent la possibilitat de col·laboracions amb altres iniciatives ciutadanes. Això reforça la idea del PEC que l'educació ha de transcendir els murs de les institucions educatives i infiltrar-se en tots els àmbits de la vida urbana, facilitant una interacció fructífera entre diferents sectors de la societat.
- **Foment de la cohesió social i cultural:** Al centrar-se en la història local i el patrimoni, l'exposició ajuda a promoure una major cohesió social, en línia amb els objectius del PEC de fomentar una societat inclusiva i equitativa. Al exposar les narratives compartides i sovint no reconegudes o obviades de la ciutat, el projecte ajuda a construir un sentit més fort de comunitat i identitat local..

Resultats de la proposta per la comunitat educativa

- **Exploració del patrimoni local:** Connectar de manera profunda amb la història de Lleida.
- **Innovacions educatives:** Veure com la recerca històrica es transforma en eines educatives modernes.
- **Compromís amb la comunitat:** Comprendre el paper de l'educació en la cohesió social i el desenvolupament comunitari.
- **Contribució a l'educació futura:** Suport a la formació de futures generacions a través de l'aplicació pràctica del saber.
- **Diàleg obert i participatiu:** Participar en un espai de diàleg sobre el patrimoni, la història, i el futur educatiu i cultural de Lleida.

Resum de les instal·lacions creades en l'exposició

Instal·lació 1: Més enllà de l'establert

- **Autors:** Biel Ribalta, Alba Segarra, Maria Àvila, Roser Sintes i Júlia Roldán
- **Vector vinculat al PEC:** Participació
- **Eixos vinculats al PEC:** Inclusió i intergeneracional
- **Finalitat del projecte:** L'objectiu del nostre projecte és comprendre les paradoxes que estableixen els estereotips en relació amb relació al classisme. La nostra instal·lació vol mostrar els diferents punts de vista identitaris dels individus que podem trobar als contextos socials, culturals i econòmics de la ciutat de Lleida. Pretenem dur a terme connexions entre situacions com marginació i aïllament a partir de la representació amb objectes. Finalment, volem crear un missatge ocult que permeti reflexionar sobre les diferents realitats de la ciutat de Lleida.

Instal·lació 2: Medicina alternativa i medicina moderna

- **Autors:** Cristina López, Queralt Viladrich, Roger Mayals, Ricard Fitó i Laia Blanco.
- **Vector vinculat al PEC:** Entorn Saludable
- **Eixos vinculats al PEC:** Perspectiva de gènere i intergeneracional
- **Finalitat del projecte:** En aquest projecte s'ha fet una reflexió sobre la perspectiva de gènere i salut mitjançant una anàlisi que parteix de la història. S'ha estudiat la importància d'algunes figures femenines com ara les infermeres, metzineres, bruixes i les matrones. Ja que aquestes queden a la part fosca de la història, però realment tenen un paper fonamental en la societat.

Instal·lació 3: La societat domesticada

- **Autors:** Alejandra Mazarico, Haydèe Ramírez, Adrià Bosch i Alex Pérez
- **Vector vinculat al PEC:** Participació
- **Eixos vinculats al PEC:** Comunicació i intergeneracional
- **Finalitat del projecte:** Aspirem a combatre la societat acrítica, fruit dels canvis succeïts al llarg de la història, mitjançant un missatge clar i intergeneracional. La revolució tecnològica amb què vivim comporta una domesticació de la societat que, amb aquesta creació, volem assenyalar i superar, incentivant la participació de la ciutadania de forma crítica, activa i conscient amb la realitat social actual.

Instal·lació 4: Massificació en contra de la gentrificació a causa del turisme

- **Autors:** Andrea Bernat, Adrià Botigué, Carla Dolcet, Aroa Pérez
- **Vector vinculat al PEC:** Espai públic
- **Eixos vinculats al PEC:** Interculturalitat i accés a l'art i la cultura
- **Finalitat del projecte:** Aquest treball té com a objectiu conscienciar sobre els processos de gentrificació que s'han produït i es produeixen en la ciutat de Lleida a causa del turisme. Es volen "revitalitzar" zones de la ciutat excloent a la gent que hi viu, ja que entren en conflicte amb la imatge del que es vol transmetre de la ciutat. L'objectiu és visibilitzar aquesta confrontació perquè molts cops només veiem les parts positives que ens aporta el turisme.

Instal·lació 5: A la recerca de la identitat lleidatana

- **Autors:** Marc Farré, Celia Gómez, Berta Lamolla, David Sánchez, Maria Pilar Serres i Júlia Soler
- **Vector vinculat al PEC:** Espai públic
- **Eixos vinculats al PEC:** Inclusió i Interculturalitat-
- **Finalitat del projecte:** L'objectiu és repensar què és la identitat lleidatana a partir d'un mapa dinàmic dels barris de Lleida mitjançant les preguntes i respostes del públic. El mapa reforça la idea que la identitat no s'ha de veure com un concepte aïllat, sinó com un intercanvi entre cultures, llengües, etc... que han interactuat al llarg de la història de la ciutat.

Instal·lació 6: El so de les campanes en la història

- **Autors:** Adrià Fresnadillo, Laura Grau, Francesc Marquès, Eudald Méndez, Judith Pizarro, Eduard Pujol.
- **Vector vinculat al PEC:** Espai públic
- **Eixos vinculats al PEC:** Comunicació i accés a l'art i la cultura
- **Finalitat del projecte:** A través del PEC, aquest projecte integra l'aprenentatge permanent amb el compromís ciutadà. Aborda els sons urbans, la història de les campanes i el patrimoni cultural, enfortint l'espai públic i la comprensió interdisciplinària de la història local, contribuint a la preservació i valoració del nostre llegat cultural per a les futures generacions.